

Múltkor tanácsülésen elhangzott, és azóta sem fér a fejembe, hogy van az, hogy egy összetört közlekedési tükröt nem lehet kijavítani a Bethlen-lakótelepen. Hát úgy – és ezt a polgármesteri hivatal műszaki igazgatója el is magyarázta – hogy ő ahelyett, hogy egy óra alatt kijavíttatná az összetört tükröt, kénytelen feljelentést tenni a rendőrségen. A rendőrség nyomozni kezd, aztán néhány hónap után szól, hogy nem került meg a tettes (mert elméletileg a rongálónak kellene fizetnie a tükrő cseréjét), s csak akkor lehet nekifogni. Azóta már berakták az új tükröt, de ez csak több hét után volt lehetséges.

Szerintem ez borzasztó – tudom, ez csak egy csepp a tengerben –, de **a kárt utólag is meg lehetne fizettetni az elkövetővel, amennyiben megkerül.**

Az ilyen apró-cseprő dolgokból kiindulva jöhetünk rá, hogy az évek óta hangoztatott decentralizációnak egyszerűen nyoma sincsen, illetve nagyon sok olyan dolgot találunk a mindennapokban, ami ezeknek ellentmond.

Talán apróság az is, hogy például a vízügytől való „félelmünkben” nem csinálunk bicikliutat a Nagy-Küküllő medrében, merthogy az engedély így, s a törvény úgy. Attól a vízügytől „félünk”, hogy „nem engedi”, amelyik egy évben annyit tesz a folyóval, hogy bizonyos szakaszokon leégeti a növényzetet a partról, esetleg mederszabályozás címén több kilométeren legyalulja a teljes élővilágot.

A másik ilyen „házi” dolog a Csík-szindróma – felfoghatatlan, hogy miért lehet csak Csíkszeredában autóvezetői vizsgát tenni, nem beszélve arról, hogy Csíkban **a szóvivő mindenről jobban tudja, hogy történt a megye bármelyik másik településén**, legyen szó a mentőszolgálatról, a rendőrségről, az állategészségügyi igazgatóságról stb.

Nagy, szalagvágós eseménynek számít, ha megnyílik egy-egy kisvárosban is valamely hatóság kihelyezett irodája. Nem ugyanazokkal a jogkörökkel, mint a központban, kicsit késik az iratok kiadása a központi ügyintézéshez képest, de legalább van. Mindez az internet és az azonnali kommunikáció korszakában. **A közintézmények faxa egyébként egy másik érdekes téma.**

Decentralizáció ide, decentralizáció oda, sokszor hónapokat, éveket kell várni egy-egy engedélyre, jóváhagyásra, s a végén kiderül, hogy mindez azon múlik, hogy egy, csupán egy „legény” írhat alá vagy „aprobálhat”, jó székeliesen. Decentralizálnánk, de közben **valakinek vagy valakiknek az ego-lufiját fújjuk akkorára, hogy már képtelen visszaszállni a földre**, s olyan büszkén néz le ránk, mint a vasturul az oszlop tetejéről.

Mernék fogadni egy láda sörben arra is, hogy ha valaki egy isten háta mögötti faluban saját zsebére a háza előtti aszfaltoztatna, másnap megjelenének egy olyan hivataltól, **ahonnan egyébként húsz éve nem jártak a helyszínen**, hogy is állunk ezzel az aszfaltozással, hol az építkezési engedély, stb.? Néha az az érzése az embernek, hogy a törvény nem más, csak egy jó meleg takaró, ami alá be lehet bújni és onnan kiintegetni, hogy ezért nem dolgozunk.

És ilyenkor nem feslik fel sehol a törvény szövedéke, hiába hagynak benne megannyi hézagot.

Hosszú távon egy nagyon nagy baj van a nem megvalósított, főleg mentális de(nem)centralizációval, amit majdan defektualizációnak is nevezhetünk: az, hogy **az egyén, a csoport, a közösség nem fog felelősséget vállalni semmiért, legfőképp az elvégzett munkáért.**

Akár a centralizált gazdaság és társadalom idejében, amiről azt hittük, hogy lezártuk a kilencvenben. Egy frászt! Nem fog, mert tudja, hogy ott van mögötte valaki, aki úgyis elviszi a balhét, ha kell. Vagy eleve nem kezd bele semmibe és a kezdeményezőkézsége fog teljesen eltűnni – intézze az, akit majd csesztetnek érte, hogy miért van így vagy úgy leaszfaltozva az út, cseszegessék csak a megyevezetőt vagy a „pógármestert” vagy a minisztert azért, őt biza ne. Mert az egyszerű embert, a munkást, aki fényes nappal részegen teríti az aszfaltot a gödörbe, senki sem büntetheti meg, mert **az egyszerű ember sérthetetlen mítoszán sem tudtunk túllépni.**

S még azt mondják, hogy a fejétől bűdösödik a hal..?